

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADELA SF. SPIRIDON, 3
TELEFON 41/57

REDACTOR - ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

Cu acest număr, trimitem abonaților noștri Tabla de materii a *Dreptului* pe anul 1914.

Această tablă, lucrată cu îngrijire ca și în anii precedenți, este un repertoriu analitic al materiilor publicate în anul expirat, însoțit de un indicator al articolelor din coduri și legile speciale la care se referă jurisprudențele reportate și un index alfabetic al părților ce au figurat în diferitele instanțe. Ea se trimite, bine înțeles, numai abonaților cari au achitat abonamentul.

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I:* Ministerul public și Mihail D. Sturdza cu Marcu D. Fischer și Berman Juster.

Curtea de apel din Craiova, secțiunea I: Banca Severinului cu I. R. Știucan. — Observațiune de d-l Al. R. Djuvara, doctor în drept dela Facultatea din Paris.

Tribunalul județului Ilfov, secțiunea I: Elena Dima Nicolescu cu Ion N. Glogoveanu.

Bibliografie.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiențele dela 17, 18 și 19 Noembrie 1914

Președinta d-lui C. R. Manolescu, președinte

Ministerul public și Mihail D. Sturdza cu Marcu Fischer și Berman Juster

SCRISORI MISIVE. — CARACTER CONFIDENTIAL. — DESTINATAR. — TERTIU. — PRODUCERE ÎN JUSTIȚIE. — ART. 25 DIN CONSTITUȚIE.

Dacă se poate admite că destinatarul nu de-

vine proprietar al unei scrisori confidențiale, că nu se poate servi de dânsa în contra scriitorului și că este răspunzător față de dânsul de prejudiciul ce 'i-ar aduce prin divulgarea secretului încredințat, nu se poate zice tot astfel de un terțiu care nu are nici o îndatorire față de autorul scrisoarei, când nu a recurs la nici un mijloc necoresct pentru a 'și-o procura.

Prin urmare, în asemenea împrejurări, terțiul detentor al unei scrisori confidențiale se poate servi de dânsa ca mijloc de dovadă în justiție pentru apărarea sa de un fapt cu consecințe penale, fără consimțământul autorului.

No. 574. — Respinse recursurile făcute de d-l procuror-general al Curții de apel din Iași, și Mihail D. Sturdza, contra deciziei No. 34 din 1914, a Curții de apel din Iași, secția I, în proces cu Marcu Fischer și Berman Juster¹⁾.

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier Al. Alessiu; pe d-nii avocați Rosetti, Matei Cantacuzino și M. Pherikyde, din partea recurenților, în dezvoltarea motivelor de casare; pe d-nii avocați Al. Bădărău și Take Ionescu, pentru intimați, în combateri; și pe d-l procuror-general Sc. Popescu, în concluziuni pentru casare.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare relativ la excesul de

1) Vezi *Dreptul*, No. 41 din 1914, p. 325.

putere și violarea art. 25 din Constituție, și art. 127 din legea telegrafelor și poștelor ²⁾:

«Curtea, în dovedirea pretinsului pact de familie, se bazează numai pe o scrisoare ce ar fi iscălită de Mihail Sturdza, adresată mandatarului tatălui său, lui D. A. Sturdza, prin care îi face mai multe declarații recunoscute confidențiale. De această scrisoare se servește însă Marcu Fischer, în instanță în contra lui Mihail Sturdza.

«Terțul deținător al scrisoarei nu poate face uz de scrisoarea confidențială decât cu consimțământul și al autorului scrisoarei, altfel se violează principiul constituțional prevăzut de art. 25 și consacrat de art. 127 din legea telegrafelor și poștelor care pedepsește și pe particularii cari vor viola secretul scrisorilor. Astfel că Curtea numai prin violare de lege și un vădit exces de putere în interpretare se bazează pe o scrisoare confidențială ca să stabilească existența unui pact de familie imaginar prin care ajunge apoi precum am arătat mai sus la o încorporare posibilă a două moșii».

Considerând că, în privința scrisoarei din 9 Ianuarie 1907, a lui Mihail Sturdza către unchiul său D. Sturdza-Bârlădeanu, Curtea de apel constată că acea scrisoare are putere doveditoare în cauză, de oarece n'a fost defăimată ca plăsmuită și nici semnătura din ea ca fiind contrafăcută; că, ea a fost adresată lui Sturdza-Bârlădeanu în calitate de rudă, iar nu de mandatar al lui Mihail Sturdza, și că a fost predată de destinatar lui Fischer de bună voie, spre a se servi de ea în procesele sale cu Mihail Sturdza, afară de procesul cu majorarea arendei;

Considerând că, în aceste împrejurări de fapt, Curtea de apel admitând că acea scrisoare poate să servească ca mijloc de dovadă în justiție, n'a comis un exces de putere și n'a violat nici un principiu de drept;

Că, în adevăr, admitându-se că acea scrisoare ar avea caracterul confidențial, căci Curtea de apel nu-i recunoaște în mod formal un asemenea caracter, totuși Fischer a putut să o invoace ca mijloc de dovadă și Curtea să o primească ca atare, de oarece Fischer o deținea în mod licit dela destinatar și o invoacă pentru apărarea unor interese legitime ale sale și anume de a nu fi condamnat la închisoare ca contravenient la dispozițiunile legii trusturilor;

Că, după cum Fischer putea să invoace mărturia lui Sturdza-Bârlădeanu, asupra faptului în discuțiune, tot asemenea a putut să invoace cu putere

2) Celelalte motive ca și considerentele Inaltei Curți care le combate sunt referitoare la chestiuni de fapt trase din aprecierea și interpretarea actelor invocate de părți la instanța de fond.

N. R.

doveditoare scrisoarea adresată acestuia, întrucât tot despre stabilirea unei prezumpțiuni de apt este vorba;

Că, nu numai că nu se calcă niciun principiu de drept, admitându-se ca mijloc de dovadă o asemenea scrisoare, dar este a se conforma principiului de echitate și morală, a se permite lui Fischer să invoace acea scrisoare pentru a dovedi că reclamantul dela care emană acea scrisoare că nu există faptul de care se plânge și pe care voia să-l stabilească pe cale judecătorească, având de consecință și o condamnare penală;

Că, dacă se poate admite că destinatarul nu devine proprietar al unei scrisori confidențiale, că nu se poate servi de dânsa în contra scriitorului și că este răspunzător față de dânsul de prejudiciul ce 'i-ar aduce prin divulgarea secretului încredințat, nu se poate zice tot astfel de un terțiu care nu are nici o îndatorire față de autorul scrisoarei, când nu a recurs la nici un mijloc necorect pentru a 'și-o procura.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA

SECȚIUNEA I

Audiența dela 19 Iunie 1914

Președința d-lui D. Gârleșteanu, prim-președinte

Barca Severinului cu I. R. Știucan

FAPE DE COMERCIU. — AGRICULTOR. — VÂNZAREA PRODUCTELOR. — CUMPĂRARE ȘI VÂNZARE. — SPECULĂ AȘUPRA DIFERENȚEI DE PREȚ. — DACĂ ACEASTA ESTE UN FAPT DE COMERCIU ȘI DACĂ SE POATE DECLARA ÎN STARE DE FALIMENT. — ART. 3, 5 ȘI 7 DIN CODUL DE COMERCIU.

1° Conform art. 5 din codul comercial, acela care vinde produsele ce are după pământul cultivat de dânsul ca proprietar sau arendaș nu face act de comerț. Legea comercială hotărând astfel, s'a referit la operația propriu zis de cultivator, adică la vânzarea ce face producătorul în scopul de a realiza un beneficiu de cultură, iar nu și la acela care întârșează caracterul unui act de comerț, speculând asupra diferenței de preț, în acest din urmă caz dânsul făcând o ade-vărată vânzare de produse, care după aliniatul

II de sub art. 3 c. com., este privit ca un act de comerț.

2° Comercialitatea unei operațiuni nu consistă în calitatea persoanelor ce o întreprind, ci în natura actului însuși. Este de ajuns ca din actele ce le săvârșeste cineva să rezulte intențiunea de speculă comercială, care l-a îndemnat a le efectua, și ca munca și ca capitalul întrebuințat să tindă la circulațiune și la reproducție pentru ca să denote că cineva e comerciant și face fapte de comerț.

3° Este stabilit în doctrină și jurisprudență, că luarea unei păduri spre a fi tăiată și vândută, în scopul realizării unui beneficiu, constituie un act de comerț, căci deși prin natura sa pădurea este imobilă, ca una ce este alipită solului, nu e mai puțin adevărat că atunci când ea se vinde spre a fi tăiată, devine mobilă prin destinațiune, considerându-se de părți ca un lucru mobil, ca o marfă.

4° Oridecâteori un proprietar de moșie sau arendaș, cumpără vite spre a le pășuna pe locurile unde nu se fac arături, vânzându-le în urmă după îngrășare cu prețuri mai ridicate, nu face fapte de comerț, fiind vorba de exploatarea sub diferite forme a moșiei ce cultivă și utilizând producția solului de care dispune, pentru creșterea și îngrășarea vitelor. Când însă aceste cumpărări-vânzări se fac pe o scară întinsă, în mod repetat și continuu, numai pentru revindere, îngrășând vitele și câștigând asupra diferenței de preț, utilizând producția solului numai în acest scop, atunci aceste operațiuni sunt considerate ca fapte de comerț.

No. 26. — S'au prezentat apelantul I. R. Știucan, declarat în stare de faliment, asistat de d-nii avocați Pencioiu și Constantinescu, și intimata Banca Severinului, prin d-nii avocați D. Comșa și I. Frumușanu.

Curtea,

Asupra apelului făcut de I. R. Știucan, agricultor domiciliat în comuna Miculești, județul Mehedinți,

acum arestat în arestul preventiv din județul Dolj, contra sentinței comerciale a tribunalului Mehedinți, secția II, No. 33 din 1914, prin care, după cererea reclamantei, Banca Severinului, a fost declarat în stare de faliment și arestat, luându-se și toate celelalte măsuri prevăzute în codul comercial;

Având în vedere că apelantul își întemeiază apelul său pe motivul că el fiind agricultor iar nu comerciant, tribunalul de Mehedinți nu putea să-l declare în stare de faliment;

Considerând că, în adevăr, după articolul 5 din codul comercial acela care vinde produsele ce are după pământul cultivat de dânsul ca proprietar sau arendaș, nu face un act de comerț; că, legea comercială hotărând în asemenea caz astfel, s'a referit la o operație propriu zis de cultivator, și anume la vânzarea ce face producătorul în scopul de a realiza un beneficiu de cultură, iar nu și la acela care înfățișează caracterul unui act de comerț, speculând asupra diferenței de preț, în acest din urmă caz dânsul făcând o adevărată vânzare de produse, care după aliniatul 2 de sub art. 3. c. com., este privit ca un fapt de comerț;

Considerând că legiuitorul, în scopul de a evita orice controverse asupra înțelesului cuvântului de comerciant, prin art. 3. c. com., arată mai întâi ce anume fapte consideră drept comerciale, iar prin art. 7, stabilește că, sub denumirea de comercianți se cuprinde numai aceia cari fac fapte de comerț, comercialitatea unei operațiuni neconsistând în calitatea persoanelor ce o întreprind, ci în natura actului însuși. Este de ajuns, ca din actele ce le săvârșeste cineva, să rezulte intențiunea de speculă comercială, care l'a îndemnat a le efectua, și ca munca și capitalul întrebuințat să tindă la circulațiune și la reproducție, pentru ca să denote că acel cineva e comerciant și face fapte de comerț;

Considerând că, după cum rezultă din sentința tribunalului, precum și din toate actele și contractele aflate în dosarul cauzei, principala ocupațiune a apelantului, dela 1901, când a început comerțul de vite, până în ultimul timp când a terminat cu acest comerț precum și cu acela de exploatare de păduri și furnituri de lemne și traverse, a fost în mod continuu, formând obiectul obișnuit al afacerilor sale, și cauza exclusivă a importantelor sale îm-

prumuturi de bani, cumpărarea în cantități mari de porci, cumpărare făcută în scop de revindere, câștigând asupra diferenței de preț, precum și tăerea de păduri, altele de cât ale sale și furnizarea de lemne, traverse și araci diferiților constructori, după cum dovedesc contractele de furnitură specificate în sentința tribunalului;

Considerând că, în doctrină și jurisprudență este stabilit că luarea unei păduri, spre a fi tăiată și revândută într'un timp determinat, în scopul realizării unui beneficiu, constituie evident un act de comerț, căci deși prin natura ei pădurea este imobilă, ca una ce este alipită solului, nu e mai puțin adevărat însă că atunci când ea se vinde spre a fi tăiată, devine mobilă prin destinațiune, considerându-se de părți ca un lucru mobil, ca o marfă;

Că, de asemenea, este de netăgăduit, că ori de câte ori un proprietar de moșie sau arendaș, cumpără vite spre a le pășuna pe locurile unde nu se fac arături, și apoi după ce le îngrășă le vinde cu prețuri mai ridicate de cum le-a cumpărat, nu face fapte de comerț, fiind vorba de exploatarea sub diferite forme a moșiei ce cultivă, utilizând producția solului de care dispune pentru creșterea și îngrășarea vitelor, fie pentru trebuințele sale, fie pentru a le da în comerț;

Considerând, însă, că apelantul departe de a utiliza producția solului micii sale moșii, făcea aceste repetate, continue, și mari cumpărări de porci, numai în scopul de revindere, îngrășându-i și câștigând asupra diferenței de preț, porci pe care i hrănea nu din produsele solului său, ci în păduri streine, sau cu nutreț cumpărat anume, din banii împrumutați dela Banca Severinului, după cum se constată din scrisoarea și petiția sa autografă, din certificatele medicului veterinar, și din acela al Cassei Rurale, aflat în dosarul Curței;

Considerând că, în ceea ce privește exploatarea de păduri și furniturile de lemne, traverse și haraci, dovada este făcută prin o serie de scrisori, certificate, chitanțe, telegrame și contracte arătate în sentința tribunalului, și aflate la paginile 8, 14, 16, 17, 18, 109, 129, 131, 141, 163, 165, 167, 168, 170, 171, 172, 173, 174, și 213 ale dosarului;

Că, în ceea ce privește chitanțele semnate de apelant, din 20 Februarie 1912, relative la furnitura de haraci din noua cumpărătură făcută, aceea din

17 Martie 1912, relativă la furnitura de haraci „din cumpărătura dela Argeș“, precum și telegrama trimisă de apelant din București inginerului T. Codreanu, relativă la furnitura de traverse din Bădeni și Pufești, deși apelantul se încearcă a le contesta autenticitatea, ele fac dovadă până la înscrierea în fals, înscriere ce apelantul a refuzat s'o facă, deși Banca intimată a declarat că se servește de ele;

Că, din toate acestea, Curtea și face convingerea deplină că apelantul a făcut în mod continuu, iar nu izolat, o serie neîntreruptă de acte de comerț; că, scopul principal al întreprinderilor sale, ocupațiunea sa obișnuită erau exploatarea de păduri, furniturile de traverse, și cumpărările în scop de revindere a unui număr mare de porci, așa că nu poate fi îndoială pentru Curte, în ceea ce privește caracterul evident comercial al faptelor sale, și că deci condițiunile cerute de art. 7, c. com., sunt complet întrunite în persoana apelantului;

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier C. Hamangiu, Curtea respinge ca nefondat apelul, menținând starea de faliment și arestare.

Semnați: D. Gârleșteanu, I. Sinescu, M. Paraschivescu,
C. Hamangiu.

Observațiune. — Această decizie a Curței de apel din Craiova, redactată de d-l consilier C. Hamangiu, deși are în vedere o chestiune de drept comercial destul de des discutată înaintea instanțelor noastre judecătorești, totuși prezintă o particularitate care merită a fi relevată. E vorba de declararea în stare de faliment a unui agricultor, care însă pe lângă ocupația sa de cultivator-plugar, mai avea ca ocupație tot așa de obișnuită și principală și pe aceea de exploatare de păduri și crescător de vite, cu speculațiuni asupra diferenței de preț. Cum foarte bine lămurește deciziunea Curței de apel din Craiova, discuție nu poate fi în privința faptului că un agricultor, care vinde produsele de pe pământul cultivat de dânsul, ca proprietar sau arendaș, care exploatează pădurea de pe acea moșie, sau îngrășă vitele, utilizând producția solului moșiei, nu face acte de comerț, aci fiind vorba de exploatarea sub diferite forme a moșiei ce cultivă. Cu totul altfel însă se întâmplă când aceste produse ale solului servesc la mercantilizarea exploatațiunei sale, spe-

culând asupra diferenței de preț. In acest caz, actele sale sunt adevărate fapte de comerț.

In adevăr, art. 3, al. 1 și 2 din codul nostru de comerț, prin definițiunea ce dă faptelor de comerț, arată destul de lămurit că dispozițiunile acestui articol sunt demonstrative iar nu limitative. Doctrina și jurisprudența confirmă acest caracter indicativ și demonstrativ al legii, așa că judecătorii, prin analogie, pot aprecia că și alte fapte, în afară de acele enumerate la art. 3, constituiesc fapte de comerț. Comercialitatea unui act, fie el săvârșit de o persoană civilă, fie săvârșit de o persoană comercială, se determină nu după calificarea și calitatea persoanelor, nu după intenția lor chiar, ci după natura afacerii, după natura actului însuși. De aceea s'a desis de doctrina și jurisprudența generală, că împrejurarea că un comerciant nu 'și are firma înscrisă, nu are registre, sau nu plătește patentă, nu înlătură faptelor sale caracterul de comercialitate, nu 'l dispensează de rigorile codului comercial. Singura voința părților nu poate conferi caracterul comercial la niște acte cari nu au acest caracter după concepția ce legiuitorul a dat-o actelor comerciale. Codul de comerț italian, ca și acel francez și român, dau același înțeles nelimitativ actelor de comerț, lăsând deplină libertate aprecierii judecătorilor. Codul comercial german însă, ca și acel belgian, circumscriu acest drept de apreciere, mărginind prin lege natura comercială a faptelor, nevoind să lase asemenea chestiuni de ordine publică la aprecierea magistraților.

Cazul judecat de Curtea de apel din Craiova, deși dedus prin analogie, este perfect juridic. De altfel, recursul făcut în casație a fost respins, așa că decizia a rămas definitivă. Prin o deducție logică și conformă cu spiritul legiuitorului comercial, caracterul de fapte comerciale dat actelor apelantului-Știucan, este în corcondanță cu principiile de drept stabilite. Unele Curți de apel au mers chiar mai departe pe tema analogiei și a interpretării. Ele au considerat ca acte de comerț, faptul când: «cultivatorul care în loc de a desface produsele sale către un comerciant, se pune în contact cu consumatorii și vinde în detaliu produsele sale în scopul de a câștiga diferența, face două operațiuni distincte: ceea a cultivatorului de a realiza un beneficiu din

cultura pământului, și alta a comerciantului de a specula diferența de preț asupra produselor culturii» (*Dreptul*, No. 17 din 1897, pag. 275). Va să zică, se transformă agricultorul-cultivator în comerciant, deși art. 5 din codul comercial, declară ca fapt necomercial vânzarea produselor de pe pământul cultivat de proprietar sau arendaș. Credem aci că analogia făcută, depășește intențiile legiuitorului. Cu toate aceste sistemul legii noastre, ca și al legii franceze și italiene, cu dispozițiunile ei indicative-demonstrative, iar nu cu caracter limitativ ca sistemul german și belgian, este, credem, mai preferabil, ca fiind mai conform cu noile tendințe în drept și cu evoluția economică a transacțiunilor comerciale.

(A se vedea în privința «faptelor de comerț»: Vidari, I, pag. 3, 4; Vivanie, I, pag. 71, 77, 141; Mancini pag. 27, 29 urm.; Balaffio I, pag. 56; Lyon Caen et Renault, pag. 44, 100, 117; Alauzet, IV, pag. 105 urm.; Bédarride, pag. 45; C. Toneanu, I, pag. 9, 25; M. A. Dumitrescu, I, pag. 33, 36, 40, 78; Eft. Antonescu cu indicarea tuturor jurisprudențelor. I, pag. 24, 32, 49, 54, 64, 65, 66 și următorii, A se vedea și cursul d-lui C. C. Arion, asupra „faptelor de comerț“ în „Revista critică de drept și legislație“ No. 2, 3 și 5 din 1914).

Al. R. Djuvara

doctor în drept de la facultatea din Paris.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ILFOV

SECȚIUNEA IV

Audiența dela 17 Noembrie 1914

Președinta d-lui I. Marinovici, președinte

Elena Dima Nicolescu cu Ion N. Glogoveanu

CONSILIU JUDICIAR. — DACA POATE CERE SINGUR ANULAREA ACTELOR FĂCUTE ÎN CONTRA LEGEI DE CEL PUS SUB CONSILIU. — ART. 445 ȘI 458 C. CIV.

CONSILIU JUDICIAR. — ACTE FĂCUTE ÎNAINTE DE PUBLICAREA SENTINTEI. — FRAUDĂ LA LEGE. — ANULARE. — ART. 488 C. CIV.

1° Cu toate că nici un text de lege nu conferă în mod expres consiliului judiciar dreptul ca singur și în contra celui pus sub consiliu să atace în justiție actele isbite de nulitate, funcțiunea cu care legea îl învestește implică și dreptul pentru consiliul judiciar de a cere singur anularea actelor făcute cu nesocotința legii, când cel pus sub consiliu nu voește a o face.

2° Cu toate că potrivit art. 488 c. civ., numai actele posteriore publicării sentinței prin care se orânduiește consiliul judiciar și făcute fără asistența lui sunt declarate nule de drept, totuși și actele anterioare publicării sentinței de numire a consiliului judiciar pot fi anulate când se constată că sunt făcute cu fraudă la lege.

No. 162. — Respinsă opoziția făcută de Elena Dima Nicolescu, contra sentinței acestui tribunal, No. 676 din 1913, în proces cu Ion N. Glogoveanu.

S'a prezintat oponenta, asistată de d-l avocat Sculy, și intimatul Ion N. Glogoveanu, personal și ca consilier-judiciar al lui N. Glogoveanu, asistat de d-l avocat S. Rosental.

Tribunalul,

Având în vedere cererea înregistrată la No. 26532 din 15 Noembrie 1914, prin care Elena D. Niculescu, domiciliată în București, strada Modei No. 12, face opoziție contra sentinței acestui tribunal cu No. 676 din 1913 prin care se admite în lipsa părătei acțiunea intentată de I. N. Glogoveanu în calitate de consilier judiciar al părintelui său N. Glogoveanu;

Având în vedere că reclamantul I. N. Glogoveanu, în calitate de consiliu judiciar, a cerut să se anuleze actul de vânzare a imobilului din București, strada Fundătura Leului No. 11, intervenit între N. Glogoveanu, vânzător, și Elena D. Niculescu, cumpărătoare, pe motiv că zisul act a fost smuls slăbiciunii vânzătorului în timpul cererei de punere sub interdicție, formulată în contră-i, în scopul de a fraudă legea, cu intențiune de a eluda prin anticipație efectele legale ale hotărârei judecătorești prin care urmă să se facă numirea consiliului judiciar;

Având în vedere concluziunile orale și scrise puse de oponent, intimat și de reprezentantul Ministerului public;

Având în vedere că, în fapt, se constată, că d-na Elena Brăiloiu intenționează în ziua de 16 Martie 1910, acțiune la tribunalul Dolj pentru punerea sub interdicție a tatălui său d-l N. Glogoveanu; că, prin încheierea din 21 Septembrie 1910, tribunalul Dolj, secția II, numește pe d-l I. N. Glogoveanu, administrator provizoriu; că, în ziua de 22 Septembrie 1911, d-l N. Glogoveanu, cel contra căruia se por-

nise acțiunea de punere sub interdicție, vinde iar d-na Elena D. Niculescu cumpără imobilul din București strada Fundătura Leului No. 11, act a cărui anulare face obiectul acțiunii de față; că, ulterior, Inalta Curte de casație, după cererea pârâtului N. Glogoveanu, strămutând procesul dela tribunalul Dolj la tribunalul Ilfov, acest tribunal secția I, judecând acțiunea, prin sentința No. 86 din 11 Februrie 1912, a dispus punerea d-lui N. Glogoveanu sub consiliu judiciar, numind consiliu pe fiul său I. N. Glogoveanu, sentință confirmată prin decizia Curței de apel secția III, No. 187 din 9 Octombrie 1912, după care I. N. Glogoveanu, în calitate de consiliu judiciar, intenționează acțiunea de față în urma refuzului celui pus sub consiliu de a o semnă, fiind somat în acest scop prin portărei;

Având în vedere că acțiunea ce se judecă azi fiind pornită de d-l I. N. Glogoveanu, în calitate de consilier judiciar al tatălui său, și în contra voinței acestuia, prima chestiune ce obiectează oponenta admiterii acțiunii, este lipsa de calitate a consilierului judiciar de a putea intenta o acțiune, fără ca această acțiune să fie făcută și susținută de însuși cel pus sub consiliu;

Având în vedere că singurele texte din codul civil care stabilesc expres puterile consiliului judiciar sunt art. 445 și 458 c. civ., după care cel pus sub consiliu este oprit de a mai face, fără asistența consiliului judiciar orânduit de tribunal, anumite acte, iar sancțiunea acestei împiedicări se găsește în art. 440 c. civ., care pronunță nulitatea actelor făcute de cel pus sub consiliu, cu nesocotința legii;

Că, din aceste texte ar rezultă că în general misiunea consilierului judiciar este numai de a asista pe cel pus sub consiliu în anumite acte determinate, iar că pentru celelalte acte, cel pus sub consiliu își păstrează întreaga sa capacitate civilă, spre deosebire de cel pus sub interdicțiune, unde numai tutorul este singurul reprezentant legal al interzisului;

Având în vedere că, dacă textul art. 465 din codul civil și nici un alt text de lege nu conferă consilierului judiciar în mod expres dreptul ca singur să atace actele făcute de cel pus sub consiliu cu nesocotința legii, și nici nu determină cari ar fi persoanele care să aibă acest drept, chestiunea de a se ști dacă consiliul judiciar are calitatea de a cere și

urmări singur anularea actelor făcute de cel pus sub consiliu în fraudă legei, se rezolvă numai examinându-se spiritul legii și scopul pentru care s'a creat instituția consiliului judiciar;

Considerând că scopul instituției consiliului judiciar este de a apăra pe cel slab de minte sau prodig, contra propriei sale slăbiciuni, oprindu-l de a face anumite acte fără asistența consiliului, iar sancțiunea acestei împedici stă în nulitatea actelor făcute cu nesocotința ei;

Că, așa fiind, legiuitorul voind prin instituția consiliului judiciar să acorde prodigului sau celui slab de minte o protecție, această măsură de ordine publică ar deveni iluzorie și ineficace dacă s'ar refuza consiliului judiciar acțiunea în nulitate a actelor făcute de cel pus sub consiliu cu nesocotirea legii, în cazul când acesta ar refuza să facă o asemenea acțiune; și e inadmisibil că legiuitorul a voit ca această măsură de protecție să fie înlăturată prin colusiunea unui terțiu interesat, care ar putea să influențeze și să speculeze slăbiciunea prodigului sau celui slab de minte;

Că, prin urmare, dacă nici un text de lege nu conferă în mod expres consiliului judiciar dreptul, ca singur și în contra celui pus sub consiliu să atace în justiție actele isbite de nulitate, funcțiunea de protecțiune cu care legea îl investește, implică și dreptul pentru el de a cere anularea actelor făcute cu nesocotința legii;

Că, astfel fiind, d-l I. N. Glogoveanu, în calitate de consiliu judiciar are calitatea de a intenta singur acțiunea de față, cu toate că d-l N. Glogoveanu, cel pus sub consiliu, refuză să pornească o asemenea acțiune;

Având în vedere că reclamantul I. N. Glogoveanu cere anularea actului de vânzare intervenit între N. Glogoveanu și oponenta pe motiv că această vânzare a imobilului din strada Fundătura Leului No. 11, este făcută cu fraudă la lege, în scopul de a se eluda măsura consiliului judiciar, ce urma să fie ordonată de justiție;

Având în vedere că oponenta cerând respingerea acțiunii, obiectează că actul de vânzare a cărui anulare se cere, a intervenit între părți mai înainte de pronunțarea și publicarea hotărârei prin care se pune sub consiliu vânzătorul N. Glogoveanu și că în virtutea art. 488 c. civ., este valabil;

Considerând că, potrivit acestui text de lege, numai actele posteriore publicării sentinței prin care se orânduiește consiliul judiciar, făcute fără asistența lui le declară legea nule de drept, de unde rezultă că, actele anterioare publicării sentinței, rămân sub imperiul dreptului comun;

Considerând însă că, fiind de principiu că legea trebuie să-și primească o aplicațiune și execuțiune adevărată și întreagă, violarea acestui principiu prin fraudă, conduce la anularea actelor făcute prin ajutorul ei, chiar în lipsă de vre o dispoziție legală precisă;

Că, așa fiind, instituțiunea consiliului judiciar fiind o măsură de ordine publică luată de legiuitor în scopul de a protege pe cel slab de minte sau prodig, orice act făcut de acesta sub influența celui interesat, pentru a profita de slăbiciunea lui, cu intențiunea de a zădărnici efectele legii sau a hotărârei judecătorești care urmează să ordone măsura de protegiune a consiliului judiciar, este făcut în fraudă legei și prin urmare isbit de nulitate;

Că, prin urmare, și actele anterioare publicării sentinței de numire a consiliului judiciar se vor anula când se constată că sunt făcute cu fraudă la lege;

Având în vedere că fraudă la lege se poate dovedi cu martori și presumpțiuni;

Având în vedere că, în fapt, se constată că tribunalul Dolj, secțiunea II, înaintea căruia era pendinte acțiunea intentată de d-na Elena Teodor Brăiloiu, pentru punerea sub interdicțiune a d-lui Nicolae Glogoveanu, prin jurnalul No. 8186 din 21 Septembrie 1911, numește ca administrator pe d-l I. N. Glogoveanu, reclamantul de azi;

Că, la 20 Septembrie, adică cu o zi mai înainte ca tribunalul să fi luat această măsură, d-l N. Glogoveanu prin actul autentificat de tribunalul Ilfov, secțiunea de notariat, la No. 11828 din 1911, vinde d-nei Elena D. Nicolescu, imobilul său din strada Fundătura Leului, 11;

Că, înaintea tribunalului Dolj, d-l N. Glogoveanu declară că imobilul în chestiune l-a dăruit unei femei, sub forma unui act de vânzare;

Că, din sentința tribunalului Ilfov, secțiunea I, care a orânduit consiliul judiciar, confirmată de Curte pe aceleași motive, se constată că d-l N. Glogoveanu trăia cu oponenta, eshibându-se cu ea, în

țară sau streinătate, prezentând-o ca soție sau ca fida sa ;

Că, din singurul acest fapt al traiului împreună, în afară de publicațiunile ce s'au făcut despre proces în «Monitorul Oficial», în «Gazeta Craiovei», cum și din informațiunile apărute în mai toate gazetele, rezultă că oponenta a avut cunoștință de acțiunea de punere sub interdicție, intentată anterior vânzării, și că prin mijloace ademenitoare a determinat pe d-l N. Glogoveanu, ale cărui facultăți morale și afective erau evident slăbite, după cum o constată medicii, să-i doneze sub formă de vânzare imobilul din strada Fundătura Leului, 11 ;

Că, astfel fiind, din toate aceste împrejurări de fapt rezultă că donațiunea făcută sub forma actului de vânzare a cărui anulare se cere, s'a făcut în fraudă legii, în scop de a anihila cu anticipațiune efectul sentinței de numirea consiliului și urmează a se anula ;

Considerând că obiecțiunea ce se face de oponentă că, admitându-se anularea actelor anterioare publicării sentinței de numire a consiliului judiciar, ar expune pe terții de bună credință la cereri de anulări din partea însuși a celui pus sub consiliu, este neîntemeiată, de oarece numai actele făcute de părțile contractante cu bună știință de a fraudă legea, în scopul de a zedărnici efectele numirii de consiliu judiciar, sunt isbite de nulitate ;

Având în vedere și cererea oponentei de a face dovada prin martori că a numărat prețul, cu care a cumpărat imobilul în chestiune ;

Considerând că, față de împrejurările de fapt constatate de tribunal, din care rezultă evident că actul de vânzare conține în sine o donațiune, proba cerută e inutilă și ca atare cată a fi respinsă ;

Că, de altminterlea, dovada cu martori e neconcludentă fiindcă chiar dacă s'ar dovedi că la vânzare s'a numărat un preț, acest fapt nu schimbă soluțiunea, actul rămânând isbit de nulitate câtă vreme se constată că e făcut cu fraudă la lege ;

Că, așa fiind, opoziția urmează a fi respinsă.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător G. Pop Șerbănescu, de acord cu concluziunile d-lui avocat I. Țepeluș, care a ocupat fotoliul ministerului public, respinge ca nefondată opoziția.

Semnați : I. Marinovici, G. Pop Șerbănescu.

BIBLIOGRAFIE

Manualul de ședință de I. N. Fințescu, doctor în drept, avocat. — Craiova, 1915.

Institutul de editură „Samitca” din Craiova care a adus țării atâtea foloase prin tipărirea atâtor cărți utile, și-a înavuțit colecția prin editarea **Manualului de ședință**, întocmit de un tânăr, dar laborios avocat al baroului doljean, d-l I. N. Fințescu, care s'a semnalat și prin alte lucrări de valoare pe terenul juridic.

Acest Manual (*Handbuch*, cum zic Nemții), cuprinde Constituția, codurile în vigoare și legile cele mai uzuale, precum : legea judecătoriailor de ocoale, legea asupra drepturilor proprietarilor, legea pentru autentificarea actelor și legea timbrului.

Un index alfabetic, lucrat în mod sistematic, aflător la finele volumului înleznește cercetările.

Formatul acestui manual fiind portativ (de buzunar), se recomandă tuturor acelor cari se îndeletnicesc cu vasta știință a dreptului.

Tiparul lui este estetic și citeț, deși caracterele sunt mici.

Prețul modest de opt lei al acestui manual îl face accesibil tuturor.

Advocatul va avea mai cu seamă acest mic și ușor volum cu el în procesele ce pledează zilnic, aceasta neîmpedându-l de a avea pe biroul său o ediție mai complectă a codurilor și legilor ce ne cârmuesc.

Luăm însă libertatea de a face o mică observație, care nu distruge valoarea acestui manual, nici nu-l împiedică de a-și atinge scopul ce și-a propus autorul lui. S'a omis de a face să figureze la fiecare articol textul străin corespunzător cu al nostru, așa că, dacă într'un moment dat, avocatul sau magistratul ar voi să vadă dacă textul nostru este identic cu cel străin sau îl modifică, va trebui să recurgă la o altă ediție a codurilor, care cuprinde și textele franceze sau italiene dela care legiurile noastre au fost împrumutate.

Adăugarea textelor străine de care vorbim n'ar fi mărit volumului Manualului și el tot portativ ar fi rămas. Credem dar că această mică lacună este o omisiune involuntară a autorului, omisiune care, de bună seamă, nu se va mai strecură în edițiile ulterioare ale acestei practice și folositoare lucrări.

D. Alexandresco